

Arbejde som en del af den psykiatriske behandling

Webinar 4.6.2024

Lars Aakerlund, psykiater.

**Et arbejde er gavnligt
for helbred og
livskvalitet**

For alle

- **Psykisk sygdom og arbejde**
- **Udfordringer og udstødelse**
- **Nogle forslag til løsninger**

“Give me an occupation, Miss Dashwood, or I shall run mad”

“Give me an occupation, Miss Dashwood, or I shall run mad”

Colonel Brandon
Sense and Sensibility

Jane Austen, 1811

Kate Winslet og Allan Rickman

- **For mennesker med psykisk sygdom, øger et arbejde livskvaliteten og mindsker den sociale udstødelse**
 - og fremmer personens håndtering af helbredsproblemer, selvtilliden og det generelle aktivitetsniveau

Royal College of Psychiatrists 2007

CONCLUSION: There is a strong evidence base showing that **work is generally good for physical and mental health and well-being**. Worklessness is associated with poorer physical and mental health and well-being. Work can be therapeutic and can reverse the adverse health effects of unemployment. **That is true for healthy people of working age, for many disabled people, for most people with common health problems and for social security beneficiaries**. The provisos are that account must be taken of the nature and quality of work and its social context; **jobs should be safe and accommodating**. Overall, **the beneficial effects of work outweigh the risks of work** and are greater than the harmful effects of long-term unemployment or prolonged sickness absence. Work is generally good for health and wellbeing

Waddell and Burton 2006

Hvad siger patienterne?

Økonomi

Selvrespekt

Struktur på dagen og livet

Social kontakt

Fysisk aktivitet

Mindre tid til risikabel aktivitet..

Hvad siger virksomhederne?

- Socialt ansvar og økonomi motiverer
- Jo mere erfaring med ansættelse af psykisk sårbare, desto mere positive var de
- Mulighed for løbende rådgivning

SFI 2011

Hvis det er så fantastisk,
sker det vel hele tiden

26 pct. af voksne med psykiske lidelser i alderen 19-64 år er i beskæftigelse, og 71 pct. er uden for arbejdsstyrken.

Det omvendte er gældende blandt voksne i befolkningen generelt, hvor 75 pct. af voksne er i beskæftigelse og 23 pct. er uden for arbejdsmarkedet.

*Demografiske og Socioøkonomiske
Forskelle i Kontaktmønsteret til Psykiatrien.
Sundheds- og Ældreministeriet 2018*

Én ting er åbenbart forskning og skåltaler
Noget andet er virkeligheden for *min* patient/borger

Er det psykiatriens skyld?

Er det psykiatriens skyld?

For så er det jo nemt at rette....

Fra seks år til ét år før diagnosen stilles svækkes tilknytningen gradvist, som følge af at flere overgår til sygedagpenge og ikke-arbejdsmarkedsparat kontanthjælp. Det sidste år frem til de første måneder efter diagnosen er stillet ses en stor svækkelse i arbejdsmarkedstilknytningen, hvor 36 pct. er tilknyttet arbejdsmarkedet.

Førstegangsdagnosticerede patienter i Psykiatrien. Sundhedsdatastyrelsen 2018

Tidlig indsats

Nogle forslag til årsager

Samfundets fordomme Modstand pga. tidlige nederlag

Stress → Forværring af
sygdom

Modstand -stress og angst

Hvad er det farligste for et flokdyr?

**Jo mere vigtigt noget er for os,
desto mere angste bliver vi**

Udstødelse

”Gå ind på dit værelse”

At blive sendt udenfor døren

Mobning

Fængsel

Social fobi

Udstødelse fra arbejdsmarkedet

Hvornår frygter vi at blive udstødt?

Hvis vi ikke kan følge med flokken
eller
flokken ikke kan lide os

=

Ikke dygtig nok
eller
ikke god nok som menneske

**Jo værre erfaringer,
desto mere angst**

-og vores patienter har dårlige erfaringer

Udstødelse er værre end ensomhed

Udstødelse medfører:

Ensomhed

Angst

Tab af sociale evner

Forværring af sygdom

Et passende arbejde er en god måde at undgå udstødelse på

Vi skal gøre vejen mod et passende arbejde så tryk som mulig

1. Tal arbejde med din borger/patient
2. Hav fokus på angst
3. Juster: behandling, arbejde, kontakt
4. Samarbejd

Hvorfor tværfagligt samarbejde?

Fordi det er nødvendigt
og fordi det virker

Fordi det er sjovt

Interdisciplinary Collaboration

Multidisciplinary Collaboration

Bygge et hus Kirugiske operationer Forskning

Jo mere heterogen en forskergruppe er, jo mere videnskabeligt produktiv er den.

Og jo mere besværligt oplever gruppens medlemmer at samarbejdet er...

Forslag: **Struktur og opbakning fra ledelsen.**

Interdisciplinary collaboration from diverse science teams can produce significant outcomes. Specht A, Crowston K. Nov 2022.

Tænk bredt:

Jobcenter

Regionspsykiatrien

Socialpsykiatrien

Psykologer, terapeuter

Misbrugsbehandlere

Partnere

Familie

Samarbejde:

- Telefon
- Mail
- Teams
- Rundbordssamtaler
- Gå-hjem møder

Kan vi skade patienten/borgeren ved at tænke arbejde?

- Er patienten vel **undersøgt**?
- Er patienten vel **behandlet**?
- Er **samarbejdet** i orden?

Psykiatri:

Fortæl sagsbehandleren om at:

Diagnosers betydning

Forstå og støtte patienten rigtigt

Informere arbejdspladsen

Bruge kræfterne rigtigt

Jobcenter: Fortæl psykiatrien om:

Reglerne om ydelser
Mulighederne for støtte
IPS, STU, Flexjob m.m.
Arbejdsmarkedet...

Det værste vi kan gøre ved
mennesker med psykisk
sygdom, er at lade dem
være i fred

Arbejde kan blive en vigtig del af
behandlingen

Det er altid forsøget og umagen værd

